

SPRAWOZDANIE

W dniach 10-11 marca 2006 r. w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa pod tytułem "Dynamika kultury a (r)ewolucja własności intelektualnej - współczesne koncepcje i problemy". Organizatorami wydarzenia byli uczestnicy seminarium doktorskiego Centrum, mgr Małgorzata Burnecka oraz mgr Rafał Próchniak, natomiast opiekę naukową sprawowali prof. dr hab. Michael Fleischer (Katedra Komunikacji Społecznej) i dr Sebastian Płóciennik (Katedra Ekonomii).

Celem konferencji było zbadanie z perspektywy różnych nauk współczesnych problemów związanych z tworzeniem i rozpowszechnianiem wiedzy oraz jej wykorzystywaniem. Referaty przedstawiło 12 młodych naukowców reprezentujących 6 ośrodków akademickich (Szkoła Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski) oraz pięć dyscyplin naukowych: filozofię, socjologię, prawo, ekonomię i bibliotekoznawstwo. Oprócz prelegentów, w dyskusjach konferencyjnych aktywnie uczestniczyli także słuchacze - pierwszego dnia konferencji publiczność liczyła do kilkudziesięciu osób.

Konferencję otworzył referat Elżbiety Mrozek (UWr, filozofia), która przedstawiła wizję kryzysu kultury i wskazała nową elitę intelektualną jako źródło ratunku. Następnie Anna Pawlina (UJ, socjologia) szukała przyczyn popularności zjawiska "ściągnięcia" plików multimedialnych z internetu w socjalistycznej mentalności Polaków. Tezy prezentacji bardzo ożywiły dyskusję, doprowadzając uczestników do nowych i interesujących wniosków. Następnie mgr Paweł Lech (UW, prawo), broniąc własnościowej koncepcji praw autorskich, skierował dyskusję na inne, lecz budzące równie silne kontrowersje, tory. Wystąpieniem swoim rozpoczął bowiem trwający do końca konferencji dialog między prawnikami a przedstawicielami innych dyscyplin, w którym pierwsi musieli z jednej strony wyjaśniać niuanse regulacji dotyczących ochrony własności intelektualnej, a z drugiej - bronić się przed zarzutami o hermetyczność i oderwanie od "żywej tkanki społecznej". Pierwszy blok zakończyło wystąpienie mgr Tymoteusza Słowińskiego (UWr, filozofia), który znów wskazał na problematykę własności, akcentując jednak przede wszystkim kwestię jej podmiotu.

Po tak zaprezentowanej części teoretycznej, celem drugiego bloku było przedstawienie szczegółowych zagadnień związanych z regulacją własności intelektualnej. Mgr Agnieszka Łakomy (UŚ, bibliotekoznawstwo) omówiła problemy wiążące się z definiowaniem książek elektronicznych i książek multimedialnych. Następnie mgr Anna Ostrowska-Tomańska (UWr, prawo) przedstawiła system ochrony wynalazków biotechnologicznych i zmian, które czekają ten system wobec nowych odkryć, przede wszystkim w dziedzinie genetyki. Mgr Jacek Wojtaś (UWr, prawo), opowiadając – jako prawnik i autor niezależnych filmów – o własnych doświadczeniach związanych z prawnoautorską ochroną filmów, wprowadził jeden z ważniejszych wątków konferencji dotyczący roli organizacji zbiorowego zarządu w rozwoju wolnej kultury. Następnie mgr Krzysztof Kurosz (UŁ, prawo) przedstawił zjawisko handlu wirtualnymi przedmiotami wykorzystywanymi w grach komputerowych, dowodząc, że prawo nie jest gotowe na sprostanie wszystkim wyzwaniom internetu i nowych technologii, a zatem m.in. problemom interdyscyplinarności i rzeczywistości wirtualnej. Pierwszy dzień konferencji zakończyło wystąpienie mgr Patryka Gałuszki (UŁ, ekonomia), który analizował potencjalną rolę muzyki tworzonej na licencjach Creative Commons w zwiększeniu konkurencji na rynku

muzycznym. Podczas dyskusji po referacie, uwaga publiczności ponownie skupiła się na organizacjach zbiorowego zarządu.

Drugi dzień sesji naukowej rozpoczął się wystąpieniem mgr Rafała Próchniaka (UWr, ekonomia) referującego ekonomiczne podstawy analizy produkcji wiedzy w ramach wolnej kultury. Pojawił się problem, czy i jak można porównać taki model produkcji do wolontariatu. Następnie mgr Małgorzata Burnecka (UWr, socjologia, komunikacja społeczna) odjęła próbę definicji wolnej kultury z perspektywy komunikacyjno-systemowej, przedstawiając dwa przeciwstawne modele kultury: wolnościowej i własnościowej. Ostatni prelegent, mgr Alek Tarkowski (UW, socjologia) analizował dyskurs uczestników forum internetowego portalu "gazeta.pl" biorących udział w dyskusji o legalności niezależnie tłumaczonych napisów do filmów, którą w zeszłym roku zapoczątkowały wypowiedzi i działania przedstawicieli Gutek Film.

Konferencję zakończyła dyskusja będąca podsumowaniem burzliwych dyskusji odbywających się po poszczególnych wystąpieniach. Sformułowane zostały ponownie najważniejsze problemy, które mogą powodować, że obowiązujące w Polsce prawo i praktyka jego stosowania nie są przystosowane do nowych zjawisk kulturowych, społecznych czy ekonomicznych. Uczestnicy sesji wspólnie stworzyli listę pytań, na które należy znaleźć odpowiedzi i które wymagają przeprowadzenia odpowiednich badań – w ramach poszczególnych dziedzin nauki, bądź też sytuujących się na styku różnych dyscyplin. Wszyscy podkreślali także wagę interdyscyplinarnego aspektu konferencji dla własnych badań i poszukiwań. Podejście interdyscyplinarne okazało się właściwym kluczem do rozpatrywania zagadnień, którym poświęcona była konferencja. Natomiast długa lista otwartych problemów będących owocem dyskusji prelegentów i uczestników stanowi zapowiedź i zachętę do powtórzenia konferencji w przyszłym roku oraz stworzenia forum, na którym wymiana myśli mogłaby trwać nieprzerwanie, obok corocznych spotkań.

---

organizatorzy:

mgr Małgorzata Burnecka

mgr Rafał Próchniak